

Wat is er precies aan de hand? In het laatste kwartaal van vorig jaar is de economische groei in de Verenigde Staten afgezwakt tot 1 procent op jaarbasis. De voorraden lopen op, de industriële productie krimpt en de dure dollar trekt een wissel op de exporten. De komende maanden moet blijken of het gaat om een kortstondige dip op de weg naar verder herstel, of dat de Verenigde Staten aan de vooravond staan van een nieuwe recessie.

VERBORGEN WERKLOOSHEID

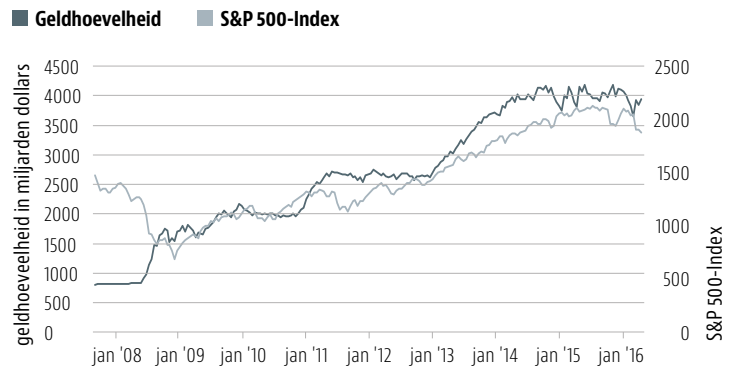
Toch houdt de arbeidsmarkt, waar de Fed zijn geldbeleid op baseert, zich nog goed staande. Dat heeft ermee te maken dat de arbeidsmarkt een zogeheten achterlopende indicator is. Bedrijven ontslaan doorgaans geen mensen omdat zij een groeivertraging of recessie voorzien, maar juist in reactie daarop. Daarnaast neemt dat proces enige tijd in beslag.

Het lijkt erop dat een werkloosheidspercentage van nog geen 5 ruimte biedt voor enkele tegenvallers, zonder dat zich grote problemen voordoen. Maar dat relatief lage percentage verhult een andere ontwikkeling: de verborgen werkloosheid. Wel kunnen en graag willen werken, maar het niet doen, lijkt een tegenspraak in termen in het land dat te boek staat om zijn onbegrensde mogelijkheden. Toch moeten veel Amerikanen deze harde realiteit onder ogen zien.

Zo zijn er studenten die voor een volgende studie kiezen, omdat ze nu geen baan krijgen, zijn er zelfstandigen die werken met tijdelijke contracten, en zijn er Amerikanen die de moed om een baan te vinden, hebben opgegeven. Op het moment dat de persoon in kwestie studeert, tijdelijk werk heeft en niet weet wanneer een volgend contract zich aandient of thuis wacht op betere tijden, is er volgens de officiële statistieken geen sprake van werkloosheid.

Daarnaast is een flink deel van de banen die zijn gecreëerd een deeltijdbaan. Veel Amerikanen

FED DRIJVENDE KRACHT ACHTER AANDELENKOERSEN



bron: Federal Reserve Bank of St. Louis

moeten er meerdere banen op na houden om hun gezin te kunnen onderhouden. Hoewel de werkgelegenheid afgelopen jaren is verbeterd, is er zodoende meer behoefte aan werk dan het maandelijkse banencijfer doet vermoeden.

INFLATIE

De verborgen werkloosheid, samen met efficiënter werken en automatisering, zorgen ervoor dat Amerikanen met een baan of die een baan krijgen nog niet veel onderhandelingsmacht hebben over hun salaris.

Januari was een uitzondering. Dat kwam door een helpende hand van de overheid. In een aantal staten gingen de minimumlonen omhoog. Amerikanen die tegen het minimumloon aan het werk mogen blijven, hebben nu meer koopkracht. Niet alleen voor de werknemers die het betreft, ook voor de Federal Reserve zijn de lonen een aandachtspunt. Als de lonen sneller stijgen dan de productiviteit, zet dat druk op de prijzen van goederen en diensten. Zo kan looninflatie terechtkomen in de consumentenprijzen.

Naast de werkgelegenheid is de consumentenprijsinflatie daarom de andere pilaar onder het monetaire beleid van de Fed.

Er zijn, buiten de lonen, nog andere factoren die de consumenten

prijzen beïnvloeden. Zo stijgen al langere tijd de prijzen van huur, medische zorg en vervoer. De voedselprijzen zijn minder hard gestegen en de energieprijzen zelfs flink gedaald. Het zijn de energieprijzen die ervoor zorgen dat het totale inflatiecijfer laag is gebleven.

Als ook de grondstofprijzen na een langdurige daling weer opveren – en bedrijven deze gaan doorberekenen – kan de consumentenprijsinflatie snel de Fed-doelstelling van 2 procent halen.

AFHANKELIJKHEID

Enige stijging van de consumentenprijzen (inflatie) is voor centrale bankiers wenselijk. Het helpt schuldenaren en zet aan tot geld uitgeven. Maar mochten de consumentenprijzen te sterk stijgen, zal Fed-voorzitter Yellen het monetaire beleid moeten verkrappen om vertrouwen te houden onder de bevolking. Een scenario, waarin de markt een hogere lange rente afdwingt en vlucht uit dollars, is schadelijk.

De ontwikkeling van de Amerikaanse economie en arbeidsmarkt, eventuele schokken uit andere hoek en de inflatie zijn bepalend voor het monetaire beleid. En gezien de impact op de financiële markten, blijft het voor beleggers belangrijk om centrale bankiers in de gaten te houden. Het is geen gezonde situatie.

HET ZIJN DE ENERGIE-PRIJZEN DIE ERVOOR ZORGEN DAT HET TOTALE INFLATIECIJFER LAAG IS GEBLEVEN